

III. FELADATLAP

CSAPAT NEVE: _____	
IRÁNYÍTÓ TANÁR:	
CSAPATTAGOK:	1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____

BEKÜLDÉSI HATÁRIDŐ:

2019. február 25.

I. FELADATSOR

A TÜNDÉR: *Rajta, fordítsd el a gyémántot...*

TYLTYL: *És nem fogfájni?*

MYTYL: *Én félek.*

A TÜNDÉR: *Dehogy fáj, egy tündérgyémánt soha nem okoz fájdalmat. Elfordítod, s abban a pillanatban látható lesz a tárgyak lelke...a kenyéré...a tűzé...*

TYLTYL: *A cukoré is?*

A TÜNDÉR: *Azé is. Már mondtam. Mire vársz hát? Az előbb még nagy hősnék látszottál. Csak nem félsz?*

TYLTYL: *Én? Nem!*

(Tytyl elfordítja a gyémántot. A színpadon minden csodálatos változáson megy keresztül. A tündér ragyogó szép királylánnyá változik. A kunyhó fala felragyog. Az óra kinyílik s előtáncolnak belőle a Boldog Órák Lelkei.)

MYTYL: *Ki ez a sok szép dáma?*

A TÜNDÉR: *Életed boldog órái ők, ne félj tőlük. Egy pillanatra most láthatóvá váltak számodra.*

TYLTYL: *A falak miért ragyognak úgy, mint a drágakövek?*

A TÜNDÉR: *A kövek mind egyformák, a kövek mind drágakövek. De az ember keveset lát meg belőlük...*

(Nincs idő beszélgetésre, mert váratlanul megjelenik a Tűz lelke, amely a kemencéből jön elő.)

TYLTYL: *Ki az a vörös és nyughatatlan ember, talán csak nem az ördög?*

A TÜNDÉR: *Csöndesebben, te! Az a Tűz...és hallatlanul rossz természete van.*

(Miközben beszélnek, az addig a földön összegömbölyödött kutya és macska helyét elfoglalja két maszkos színész – ők a két állat lelkei.)

A KUTYA: *(üvöltve, boldogan ugrabugrál Tytyl körül.) Jó reggelt, kicsi istenkém! Végre tudok hozzád szólni...végre tudok veled beszélgetni...annyi a mondanivalóm...ugathattam én eddig, csóválhattam én a farkamat...hiába. Nem értettél meg. De most...Most elmondhatom, hogy*

szeretlek. De nem is...Szeretlek. Szeretlek. Hogyan mutassam meg a szeretetemet? Álljak két lábra? Táncoljak kötélen?

TYLTYL: Ki ez a kutyafejű úriember?

A TÜNDÉR: Ejnye, hát nem ismered meg? Ő Tylo, a kutyád lelke...Öleld csak meg, bátran! Mire vársz?

A MACSKA: Micsoda közönséges lélek. Pfuj! (Mytylhez) Jó reggelt, kisasszony! Milyen csinos ma reggel!

MYTYL: Jó reggelt, asszonyom. (A tündérhez.) Megmondaná, ki ez?

A TÜNDÉR: Nem nehéz kitalálni. Tyllette, a macskád lelke az. Öleld meg te is!

A KUTYA: (megpróbálja félresodorni a Macskát) Én is...add én is...Meg akarom ölelni a lányistenkét. Megölelem őt is. Megölelem az egész világot.

A MACSKA: (hűvös agresszivitással) Uram, nem emlékszem, hogy be lenne mutatva nekem...lépjen olajra, kérem...

A TÜNDÉR: Te, Tylo, maradj nyugodtan, azt ajánlom...különben visszatérsz a némaságba az idők végezetéig!

(A kutya visszakushad a helyére. A tündérajáték folytatódik. Egy kosárban mozgolódní kezd a kenyér.)

MYTYL: Nézd, nézd, az meg mit csinál?

A TÜNDÉR: Most bújik elő a kenyér lelke.

(Csapból elkezd folyni a víz, folyik, folyik, végül a tócsából fölemelkedik a Víz lelke. Elázott, fehér ruhás lány. Amint fölegyenesedik, máris összekapnak a Tűzzel.)

TYLTYL: És ez az ázott hölgy?

A TÜNDÉR: Ez annak a Víznek a lelke, amely a csapból jön elő nap mint nap.

(Váratlanul felborul a tejesfazék, a kiömlő tej sugarai közül fehér alak tűnik elő.

TYLTYL: Ez a hölgy itt, ebben a fehér ingben, mitől fél?

A TÜNDÉR: Ez a Tej lelke. Kifolyt a fazékból.

(Most a cukortartó kezd mozgolódni, egy félig fehér, félig kék, mézes-mázos, együgyűen mosolygó alak mászik elő, egyenesen Mytyl felé tart.)

MYTYL: Hát ez mit akar tőlem? Olyan különös figura!

A TÜNDÉR: Nyugi, ez csak a Cukor lelke. A cukrot minden gyerek szereti!

MYTYL: Van neki árpacukra?

A TÜNDÉR: Minden ujja árpacukorból van.

(Miközben a lány a Cukorral barátkozik, az asztalon vibrálni kezd a lámpa. A villogó fényből hamarosan kibontakozik egy tündöklően szép szűz.)

TYLTYL: Ez a királyné!

MYTYL: Nem...ez Szűz Mária...

A TÜNDÉR: Nem, gyerekek, akit láttok, nem királyné, nem is a Szent Szűz. A Fény áll előttetek.

(Maurice Maeterlinck: A kék madár <https://bit.ly/2T3vK7D>)

1. a. Milyen származású volt A kék madár írója, és milyen nyelven írt? **1 pont**
b. Mikor kapott irodalmi Nobel-díjat az író? **0,5 pont**
c. Milyen művészeti irányzathoz tartoznak Maurice Maeterlinck színpadi művei? **0,5 pont**
2. Értelmezzétek a „Flandria” szót három tömör mondatban. **3 pont**
3. Rajzoljatok egy térképet, melyre tüntessétek fel a történelmi Flandria régióit, Vallóniát és azok címereit, majd küldjétek be postán. A térkép mérete maximum egy A4-es lap. **3 pont**
4. a. Létezik-e belga nyelv? Érveljétek egy mondatban. **2 pont**
b. Töltsétek ki az alábbi rejtvényt. **4 pont**

				1.					
				2.					
				3.					
				4.					
				5.					
6.									
				7.					

1. A Manneken Pis alapanyaga.

2. Belgium uralkodója.

3. Belgium mai államformája.

4. Nevezetes belga csokoládé, a Drap család készítette.

5. Hergé világsikerű főhőse.

6. Jégkristály-modell, mely Belgium kilenc tartományát szimbolizálta.

7. Belgium népessége nagyrészt ezt a hivatalos nyelvet beszéli.

5. a. Segítsetek a gyerekeknek megtalálni a kék madarat: írjatok egy hatsoros madárcsalogató dalt C-dúrban (szöveg + dallam), majd szerzeményetek szöveggel ellátott kottáját fényképezzétek le, és a fényképet másoljátok be a feladatlapotokra.

10 pont

b. Adjátok elő a műveteket a csapat minden tagjának közreműködésével, készítsetek róla **hangfelvételt**, amit töltsetek fel az adatlapotokra.

5 pont

6. a. Melyek a mindennapi étrendünkben gyakrabban előforduló cukrok (4 példa)? **1 pont**

b. Írjátok le néhány sorban (4-8) a cukorgyártás főbb lépéseit. Miért téves az ipari folyamat ezen hétköznapi elnevezése? **3 pont**

c. A kristálycukorként is ismert szacharóz egy diszacharid. Milyen két fő összetevőből áll ez az anyag? **1 pont**

d. Cukor és szódabikarbóna felhasználásával otthoni körülmények között is lehet kísérletezni. Készítsetek egy rövid (maximum egy perces) videót a fenti anyagok segítségével bemutatható „szénkígyó születéséről”. Magyarazzátok el néhány mondatban a kísérlet során lejátszódó folyamatokat. A kisfilmet töltsétek fel a youtube-ra, a linket pedig másoljátok be a feladatlpra. **5 pont**

7. „Rajta, fordítsd el a gyémántot...” Írjátok le röviden, milyen körülmények szükségesek a gyémántok kialakulásához. **2 pont**
8. Készítsetek egy képregényt a mű egyik felvonásáról tetszés szerint, majd postázzátok a Fundația Comunitas, 400489 Cluj-Napoca, str. Republicii nr. 60. címre. (A borítékra kérjük ráírni: BÖD – Országos szintű vetélkedő középiskolások számára, valamint a csapat nevét). A képregény terjedelme nem haladhatja meg a 2 A4-es oldalt. **10 pont**

II. FELADATSOR

Belgiumban 2013-ban Christian de Duve-ön, az orvosi Nobel-díjat elnyert belga professzoron hajtottak végre aktív eutanáziát, amelynél a családja is jelen volt. A 95 éves orvosprofesszor az eutanázia előtti hónapokban a hozzá legközelebb álló családtagoknak és kutatótársaknak értéskre adta, miért nem várja meg a természetes úton bekövetkező halált: tartott attól, hogy rákos betegsége miatt egy idő után elveszítené döntésképeességét. Az önkontroll elvesztése miatti félelem gyakori ok az aktív eutanázia kérelmezésekor, de ekkor is csak gyógyíthatatlan betegségben szenvedőnek szabad engedélyezni. Hollandiában 2014-ben mintegy 5000 esetben került sor aktív eutanáziára, ami a 2013-as adathoz képest 10%-os növekedést jelentett. Az esetek mintegy 70–80%-ában rákos betegség miatt került sor aktív eutanáziára. Demencia miatt az esetek mintegy 1–2%-ában, míg egyéb pszichiátriai betegség miatt mindössze az esetek alig 1%-ában hajtottak végre aktív eutanáziát. Hollandiában 2014-ben a rák miatt elhunytak 9,2%-a halt meg aktív eutanázia következtében. Az aktív eutanáziát az esetek 90%-ában a beteg háziiorvosa hajtotta végre [5]. Belgiumban 2010-ben még 953 aktív eutanáziát regisztráltak, de 2013-ban már 1807-et. A végrehajtott aktív eutanáziák száma Belgiumban is fokozatosan növekszik: tehát négy év alatt 89%-kal. Az esetek elenyésző hányadában vezetett pszichiátriai betegség aktív eutanáziához. A betegek 75%-a 60–89 éves volt. Belgiumban a Commission de contrôle et d'évaluation (kontroll- és értékelőbizottság) néhány tagja a 2013. évi bizottsági jelentés szerint sérelmezte, hogy visszafordíthatatlan tudatvesztéskor csak kóma esetén alkalmazzák az aktív eutanáziát. Szerintük az irreverzibilis tudatvesztést tágabb értelemben kellene felfogni, amikor az aktív eutanázia alkalmazhatóságáról döntenek, és így több esetben lehetne engedélyezni az aktív eutanáziát [6]. Az aktív eutanázia a Benelux államok közül Luxemburgban került bevezetésre a legkésőbb: 2009-ben hirdették ki az eutanáziatörvényt. 2014-ig összesen 34 aktív eutanáziát hajtottak végre, tehát a Luxemburgban bekövetkezett elhalálozások 0,196%-a történt aktív eutanázia következtében [7].

(Emberi jogok és aktív eutanázia: <https://bit.ly/2U2xRsw>)

1. a. Nevezzétek meg az eutanáziára vonatkozó aktuális jogi előírást Romániában. Keressétek ki az erre vonatkozó cikkelyt, és másoljátok be a szöveget a feladatlapra.

- b. Készítsétek el a cikkely magyar fordítását. **5 pont**
2. Eutanázia: méltóságteljes halál vagy emberölés?
Írjatok egy 100 szavas érvelő szöveget az eutanázia mellett vagy ellen. **5 pont**
3. a. Mi a különbség az eutanázia és az asszisztált öngyilkosság között? Fogalmazzatok egy mondatban. **4 pont**
- b. Mi a palliatív gondozás és annak célja? **2 pont**
4. a. Nevezzétek meg két felfedezését Christian de Duve-t belga Nobel-díjas professzornak. **2 pont**
- b. Mikor tüntették ki Christian de Duve-t, és melyik hazai származású tudóssal osztotta a Fiziológiai és orvostudományi Nobel-díjat? **2 pont**
5. A fenti szövegrészlet adatai alapján számítsátok ki, hogy 2014-ben körülbelül hányan estek Hollandiában a rák áldozatául! Írjátok le a feladat megoldásának minden lépését. **4 pont**
6. a. Melyek a Benelux államok, és mikor alakultak meg? **1 pont**
- b. Milyen kapcsolat létezik az Európai Unió és a Benelux államok között? **2 pont**
- c. Nevezzetek meg legalább hat hivatalos uniós intézményt vagy szervet, melyeknek a székhelye a Benelux államokba található. **3 pont**
7. „...csak kóma esetén alkalmazzák az aktív eutanáziát.”
- a. Nevezzétek meg a kóma legalább négy tünetét! **2 pont**
- b. Az alábbi képen a pupilla méretének változásai láthatók, mely a kómás állapotban lévő személy diagnosztizálásában igen fontos szerepet játszik. Figyeljétek meg az ábrát, és írjátok mind az öt eset mellé, hogy milyen kóros állapotokra utalhatnak. **5 pont**

A feladatok megoldásait minden csapat saját adatlapjára kell feltöltsse a <http://bod.comunitas.ro> címre. Amennyiben a rendszer ezt valamilyen okból kifolyólag nem engedélyezné, e-mailben kérjük csatolni a magyaroktatas@magyaroktatas.ro címre.

A kreatív feladatokhoz tartozó megoldásokat a következő címre kell postázni:

Fundația Communitas, 400489 Cluj-Napoca, str. Republicii nr. 60.

(A borítékra kérjük ráírni: BÖD – Országos szintű vetélkedő középiskolások számára valamint a csapat nevét)

FORMAI KÖVETELMÉNYEK¹ BETARTÁSA

10 pont

¹ A megoldások első oldala a feladatlap első, a megjelölt adatokkal kitöltött oldala. Kérjük, a megoldásokat az egyes feladatsorokban megadott szövegrészletek, valamint a feladatok szövege *nélkül*, a megadott sorrendet megőrizve küldjék be (ez utóbbi kérés nem vonatkozik az olyan feladatok megoldásaira, melyeket külön lapra kell elkészíteni). A szövegformázásra vonatkozó követelmények a következők: **betűtípus** Times New Roman, **betűméret** 12 pt, **igazítás** sorkizárt, **behúzás típusa** első sor, **értéke** 1,25 cm.